

نور احکام

پایه نهم

دوره دوم متوسطه کار دانش خاص

(کم توان ذهنی)

سلامی ویژه به تو، نشانه‌ی پاکی و لطف الهی

تو که با قلب مهربان و تلاش‌های ارزشمندت می‌کوشی هر روز آسمان زندگی‌ات را روشن‌تر کنی. در این مسیر گاه با پیچ و خم‌هایی روبه‌رو خواهی شد که شاید دشوار به نظر برسند، اما فراموش نکن هر گام تو، پیروزی تازه‌ای است و هر قدمت نشانی از رشد و شکوفایی.

یکی از زیباترین و سرنوشت‌سازترین رویدادهای این مسیر، رسیدن به سن تکلیف است؛ زمانی که قرار است با گوهر ناب احکام دین اسلام آشنا شوی. اهمیت این مرحله در آن است که خوشبختی و سعادت تو در دنیا و آخرت، به چگونگی پیمودن این راه و میزان شکوفایی‌ات در آن بستگی دارد. و برای پیمودن این راه، آموختن احکام الهی چراغی روشن در دست توست.

این جزوه با عشق، با زبانی ساده و دلنشین نوشته شده تا همراه و همسفر تو در این مسیر نورانی باشد. در کنار یکدیگر نه تنها می‌آموزیم، بلکه دست در دست هم می‌کوشیم تا هر روز روشن‌تر و درخشان‌تر از دیروز باشیم. آرزوی ما، موفقیت و قبولی عبادت‌های زیبایت در پیشگاه خداوند مهربان است.

جزوه‌ای که در دست داری، همراهی کوچک اما ارزشمند در مسیر شیرین آشنایی با احکام دین اسلام است. در این جزوه تلاش کرده‌ایم مطالب را ساده، روان و کاربردی بیان کنیم تا یادگیری برایت آسان‌تر و دلنشین‌تر باشد.

این جزوه در سه بخش تنظیم شده است:

۱. احکام (نکات ضروری و کاربردی برای زندگی دینی).
۲. آموزش نماز چهاررکعتی (شیوه‌ی صحیح خواندن نمازهای یومیّه).
۳. معنای نماز (آشنایی با مفهوم و پیام‌های والای ذکرها و جملات نماز).

نماز نه تنها یکی از واجبات اصلی دین است، بلکه پنجره‌ای است به سوی نزدیکی به خداوند و رسیدن به آرامش با بندگی کردن پروردگار مهربان. از همین رو در کنار آموزش عملی، به معنای دعاها و ذکرها نیز پرداخته‌ایم تا بدانی کلماتی که بر زبان می‌آوری، چه پیام‌های بزرگی در دل خود دارند.

برای آنکه یادگیری شیرین‌تر و عمیق‌تر شود، در بخش‌های مختلف جزوه کدهای QR (رمزینه) قرار داده‌ایم. با اسکن این کدها می‌توانی به فیلم‌ها، صوت‌ها یا مطالب کامل‌تری دسترسی داشته باشی و موضوعات را بهتر و جذاب‌تر مرور کنی.

همچنین در قسمت‌هایی با عنوان «بیشتر بدانیم» نکات و مطالب کامل‌تر آورده‌ایم که تنها برای افزایش آگاهی و دانستنی‌های دینی توست. این بخش‌ها در ارزشیابی جزوه لحاظ نخواهند شد، بنابراین می‌توانی با خیال آسوده و بدون نگرانی آن‌ها را مطالعه کنی.

امید است این جزوه، چراغی روشن در مسیر پر برکت زندگی دینی تو باشد و گامی در جهت بندگی آگاهانه و زیباتر خدای مهربان.

تدوین: ناهید نظری کوپائی، فاطمه محبوبی قاضی محله، فرحناز راشیدی مغاللو، سیده زهره میرباقری

بخش اول: احکام

مرجعیت و تقلید	۲
غسل	۵
روزه	۸
حدود حجاب در اسلام	۱۰
وضوی جبیره	۱۲
دروغ	۱۴
خودآزمایی	۱۸

بخش دوم: نماز

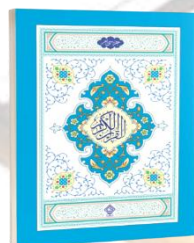
آموزش نماز چهار رکعتی	۲۶
خودآزمایی	۳۷

بخش سوم: معنای نماز

آشنایی با معنای نماز	۴۱
مناجات	۴۶
منابع و مآخذ	۴۷

بخش اول:

احکام

PsdTah

خداوند در سوره نحل آیه ۴۳ فرموده است:

« فَسَأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ »

اگر چیزی را ندانستید، از کسانی که می‌دانند بپرسید.

تکلیف و تقلید

شما در کتاب‌های "تعلیمات دینی" تا حدودی با پیامبران، کتاب‌های آسمانی و ادیان الهی آشنا شده‌اید. یکی از این ادیان، دین اسلام است. دین اسلام بر پایه‌ی کتاب آسمانی خود، یعنی قرآن کریم، سنت (احادیث، کردار و رهنمودهای) پیامبر اکرم ﷺ و دوازده امام معصوم (علیهم‌السلام) بنا شده است. این دین دارای احکام و دستورهای است که رعایت و انجام آن‌ها برای هر فردی که به سن تکلیف می‌رسد، لازم و ضروری است.

سن تکلیف در دین اسلام برای دختران و پسران متفاوت است. بر همین اساس، سن تکلیف برای دختران نه سال تمام و برای پسران پانزده سال تمام است. بنابراین، بر هر دختر و پسر که به سن تکلیف می‌رسد، واجب است احکام و دستورات دین اسلام را رعایت کند؛ زیرا انجام تکالیف دینی، موجب خوشبختی و سعادت انسان در دنیا و آخرت خواهد شد.

احکام دینی

احکام، مجموعه‌ای از دستورهای دین اسلام است که وظایف انسان را در جنبه‌های مختلف زندگی فردی و اجتماعی او مشخص می‌کند؛ مانند عبادت، مسافرت، کسب و کار، معاشرت با آشنایان، دوستان و همسایگان، غذا خوردن و موارد دیگر.

در حقیقت، احکام دینی به انسان می‌آموزند که چه کارهایی را باید انجام دهد و از چه کارهایی باید دوری کند.

بیشتر بدانیم

در دین اسلام، احکام به پنج دسته تقسیم می‌شوند:

واجب: کارهایی که حتماً باید انجام دهیم، مثل خواندن نماز و گرفتن روزه.

حرام: کارهایی که نباید انجام دهیم، مثل دزدی، دروغ گفتن، گران فروشی و غیبت.

مستحب: کارهایی که بهتر است انجام دهیم، مثل مسواک زدن، عیادت از بیماران، خواندن نماز شب و کم خوری.

مکروه: کارهایی که بهتر است انجام ندهیم، مثل نماز خواندن در آشپزخانه، روزه گرفتن در روز عاشورا، پوشیدن لباس سیاه در نماز، خوردن غذای خیلی داغ.

مباح: کارهایی که انجام دادن یا ندادن آن‌ها تفاوتی ندارد و تکلیف خاصی برای آن در دین اسلام نیامده است؛ مانند راه رفتن، خوابیدن یا نوشیدن آب (در غیر زمان روزه).

در دین اسلام، احکام و مسائل دینی از دو منبع اصلی و اساسی به دست می‌آیند که عبارتند از:

۱. قرآن (کتاب خدا)

۲. سنت معصومین (علیهم‌السلام)، یعنی سخنان و کارهای پیامبر ﷺ و امامان (علیهم‌السلام).

همان‌طور که وقتی می‌خواهیم رانندگی یاد بگیریم به کتاب راهنما و تجربه مربی نیاز داریم، برای یاد گرفتن کارهای دینی هم به قرآن و سنت معصومین نیاز داریم.

در زمان پیامبر ﷺ و امامان (علیهم‌السلام)، مردم احکام و کارهای دینی خود را مستقیماً از آن‌ها می‌پرسیدند و یاد می‌گرفتند. اما بعد از شروع غیبت امام زمان (علیه‌السلام)، دیگر نمی‌توانستند احکام را مستقیماً از ایشان دریافت کنند. به همین دلیل، مردم برای فهمیدن دستورهای دینی به سراغ مراجع تقلید می‌روند. مراجع تقلید با استفاده از قرآن و سخنان پیامبر و امامان، احکام دین را یاد گرفته‌اند و به مردم آموزش می‌دهند. همان‌طور که وقتی کسی مریض می‌شود به پزشک مراجعه می‌کند تا راه درمان را یاد بگیرد، در مسائل دینی هم مردم به عالمان مراجعه می‌کنند تا راه درست را بشناسند و به دستورات خدا عمل کنند.

مرجع تقلید

مرجع تقلید کسی است که علوم دینی را خوب یاد گرفته و آن‌قدر دانا شده است که می‌تواند احکام و دستورهای دین را از قرآن و سخنان پیامبر ﷺ و امامان (علیهم‌السلام) استخراج کند و به مردم آموزش بدهد. همان‌طور که یک مهندس، نقشه‌ی ساختمان را می‌کشد تا دیگران بدانند چگونه باید خانه بسازند، مرجع تقلید هم راه درست انجام کارهای دینی را به مردم نشان می‌دهد.

ویژگی‌های مرجع تقلید

در دین اسلام، مرجع تقلید باید ویژگی‌های مهمی داشته باشد تا مردم بتوانند با اطمینان از او پیروی کنند. مهم‌ترین ویژگی‌ها عبارت‌اند از:

- مرد بودن (طبق نظر بیشتر فقها).
- عاقل بودن: بتواند درست فکر کند و بهترین حکم را از دین به دست آورد.
- عادل بودن: آدمی درستکار و پرهیزکار باشد.
- مجتهد بودن: در مسائل دینی متخصص باشد.
- اعلم بودن: در قرآن، حدیث و احکام دینی آگاهی عمیق داشته باشد.
- زنده بودن (تا بتوانیم احکام جدید را از او بپرسیم).

نکته

ما باید همیشه از مرجع تقلید زنده پیروی کنیم. اگر مرجع تقلید ما زنده بود و بعد از دنیا رفت، می‌توانیم با اجازه‌ی یک مرجع زنده، باز هم از همان احکام قبلی استفاده کنیم. ولی کسی که تازه می‌خواهد تقلید کند، باید حتماً مرجع تقلید زنده را انتخاب کند.

چگونه مرجع تقلید خود را انتخاب کنیم؟

همان طور که قبلاً گفتیم در دین اسلام بر هر فردی که به سن تکلیف می‌رسد، واجب می‌گردد تا احکام و اعمال دینی خود را انجام دهد. انسان برای این که بتواند احکام دین را به طور صحیح و درست انجام دهد، باید برای خود یک مرجع تقلید انتخاب نماید. لازم است بدانید که هر کس در انتخاب مرجع تقلید خود آزاد و مستقل است.

برای انتخاب مرجع تقلید سه راه تشخیص وجود دارد:

۱. انسان خود به عنوان فردی عالم و آگاه بتواند از بین مراجع تقلید، مرجع تقلید خود را انتخاب نماید.

۲. برای انتخاب مرجع تقلید خود با افراد اهل علم و کسانی که در این زمینه تخصص دارند مثل علما و مجتهدین مشورت کند.

۳. با افراد با تجربه مثل پدر، مادر، معلم، روحانی مسجد و ... مشورت کند و از آن‌ها بخواهد تا او را در انتخاب یک مرجع تقلید عالم و مورد اعتماد راهنمایی کنند.

همان گونه که لازم است تا انسان برای انتخاب یک پزشک حاذق و متخصص، جهت درمان بیماری خود و یا انتخاب یک خیاط ماهر و کارآمد برای دوختن لباس مناسب، تحقیق و مطالعه نماید؛ باید برای انتخاب یک مرجع تقلیدِ اعلم و مورد اعتماد نیز تحقیق و بررسی نماید.

انتخاب مرجع تقلیدِ اعلم، به دلیل نقش سرنوشت‌ساز آن در سعادت و خوشبختی انسان در دنیا و آخرت، امری بسیار مهم و بااهمیت است.

؟ با کمک پدر، مادر یا معلم خود، نام چند مرجع تقلید معروف را بنویسید.

.....

؟ مرجع تقلید شما کیست؟ نام او را یادداشت کنید و بگویید با استفاده از کدام یک از روش‌های بالا او را انتخاب کرده‌اید.

.....

<https://Bn.ir/hb70.3>

غسل

در سال‌های قبل به یکی از راه‌های آمادگی برای عبادت یعنی داشتن طهارت و پاکی از طریق انجام وضو اشاره شد. اکنون می‌خواهیم به یکی دیگر از راه‌های رسیدن به طهارت و پاکیزگی برای انجام فرائض و اعمال دینی یعنی غسل بپردازیم.

تعریف غسل

غسل در لغت به معنای شستن است و در اسلام یک عبادت محسوب می‌شود که شامل شستن کامل بدن از سر تا پا است. غسل با نیت خاص و با ترتیب معین انجام می‌شود. هدف از غسل پاک‌سازی جسم و روح است و در واقع یکی از روش‌های طهارت و پاکیزگی برای انجام فرایض دینی مثل نماز، روزه و ... است.

اقسام غسل

غسل در اسلام به دو دسته تقسیم می‌شود:

۱. غسل‌های واجب

۲. غسل‌های مستحبی

غسل‌های واجب غسل‌هایی هستند که انجام آن‌ها برای داشتن طهارت و آمادگی جهت انجام اعمال دینی واجب است.

غسل‌های مستحبی غسل‌هایی هستند که انجام آن‌ها ثواب زیادی دارد ولی واجب نیستند.

انواع غسل‌های واجب

غسل‌های واجب به دو دسته تقسیم می‌شوند:

۱. غسل‌های واجبی که بین زنان و مردان مشترک است.

۲. غسل‌های مخصوص زنان.

برخی از غسل‌های واجبی که مشترک بین زنان و مردان هستند؛ عبارتند از:

- غسل میت
- غسل مس میت
- غسل‌هایی که بر حسب نذر، قسم یا عهده بر انسان واجب شده است.

✦ بیشتر بدانیم

بر هر انسانی که به سن تکلیف رسیده است واجب است تمام غسل‌های واجب را بشناسد و در صورت نیاز آن را انجام دهد. شما می‌توانید برای آشنایی با انواع غسل‌های واجب به رساله‌ی توضیح المسائل مرجع تقلید خود مراجعه نمایید.

انواع غسل‌های مستحبی

انجام این غسل‌ها واجب نیست اما ثواب زیادی دارد و موجب خشنودی خداوند می‌شود.

تعداد این غسل‌ها زیاد است و بر اساس زمان، مکان و یا کار خاصی فرق می‌کنند. در این بخش به برخی از غسل‌های مستحبی اشاره می‌شود. مانند غسل روز جمعه، غسل برخی شب‌های ماه رمضان، غسل عید فطر، غسل عید قربان، غسل روز نوروز، غسل توبه، غسل ورود به مکه.

چگونه غسل کنیم؟

در دین اسلام غسل به دو صورت انجام می‌شود:

۱. غسل ترتیبی

۲. غسل ارتماسی

ما در این جزوه به نحوه‌ی انجام غسل ترتیبی خواهیم پرداخت.

برای انجام غسل ترتیبی طبق مراحل زیر عمل می‌نماییم:

۱. اول «نیت» می‌کنیم یعنی می‌گوییم: برای رضای خدا غسل انجام می‌دهم.

۲. سپس سر و گردن خود را از بالا به پایین می‌شویم.

۳. سپس سمت راست بدن یعنی از بالای شانه تا نوک انگشتان و کف پای سمت راست بدن را می‌شویم.

۴. سپس سمت چپ بدن یعنی از بالای شانه تا نوک انگشتان و کف پای سمت چپ بدن را می‌شویم.

 در انجام غسل باید به چند نکته توجه کنیم:

۱. در انجام غسل ترتیبی، رعایت ترتیب شست و شوی بدن واجب است. اگر ترتیب مراحل انجام غسل رعایت نشود، غسل باطل است.

۲. در غسل باید آب به تمام اعضای بدن برسد. بنابراین اگر چیزی به بدن چسبیده باشد که مانع رسیدن آب شود؛ باید قبل از انجام غسل آن را برطرف کرد.

۳. آبی که با آن غسل می‌کنیم، پاک باشد.

۴. آبی که با آن غسل می‌کنیم، غصبی نباشد. یعنی مال دیگری نباشد یا صاحب آن راضی باشد.

۵. آب به اندازه‌ی کافی برای انجام غسل داشته باشیم و اگر آب به اندازه کافی نداشته باشیم باید به جای غسل تیمم کنیم.

امام جعفر صادق (علیه السلام) می‌فرمایند:

"خوب است برای شرکت در نماز جمعه غسل کنید و بدن و لباس خود را خوشبو نمایید و پاکیزه‌ترین لباس‌ها را بپوشید."

یکی از دستوراتی که خداوند به انسان‌ها تکلیف کرده است، روزه‌داری است. بر همین اساس روزه یکی از اعمال دینی و از ارکان اصلی دین اسلام است.

روزه در ماه مبارک رمضان بر کسانی که به سن تکلیف رسیده‌اند و از لحاظ جسمی سالم هستند، واجب است و به عنوان یکی از راه‌های نزدیکی به خداوند و پاک‌سازی روح و جسم اهمیت زیادی دارد.

خداوند در سوره بقره آیه ۱۸۳ می‌فرماید:

"ای مومنان روزه بر شما واجب شده، آن چنان که بر پیشینیان شما واجب بوده تا پرهیزکار شوید."

تعریف روزه

روزه عملی است که در آن انسان از اذان صبح تا اذان مغرب از انجام برخی کارها خودداری می‌نماید. مثل خوردن و آشامیدن.

نیت روزه

در دین اسلام نیت به معنای قصد و اراده‌ی قلبی برای انجام کارها برای جلب رضایت و خشنودی خداوند است. به همین دلیل عملی پسندیده و نیکو است زیرا انسان با اختیار خود آن کار را انجام می‌دهد.

به عبارت دیگر نیت روح عمل است و در دین اسلام ارزش هر کاری به نیت آن بستگی دارد.

روزه نیز یکی از اعمال دینی ما مسلمانان است و انسان برای انجام روزه، ابتدا نیت می‌کند یعنی می‌گوید: «خداوندا من برای خشنودی و اطاعت از فرمان تو روزه می‌گیرم.»

در ماه رمضان نیت روزه را به دو صورت می‌توان انجام داد. انسان می‌تواند هر شب ماه رمضان برای گرفتن روزه‌ی روز بعدش، نیت کند. یا در شب اول ماه رمضان برای روزه‌ی تمام ماه نیت کند. یعنی بگوید خدایا من تمام ماه رمضان را برای رضای تو و اطاعت از دستور تو روزه می‌گیرم.

<https://B2n.ir/ym4954>

گرفتن روزه فواید معنوی، روحی و جسمی بی‌شماری دارد که ما در این جا به برخی از آن‌ها اشاره می‌کنیم:

۱. تقویت صبر و بردباری

۲. فروتنی

۳. بی‌نیازی از دیگران و عزت نفس

۴. تقویت اراده

۵. سلامتی بدن^۱

۶. تقوا و دوری از گناه

۷. همدردی با محرومان و نیازمندان

فواید جسمانی روزه

۱. کاهش وزن

۲. سلامت مغز

۳. کنترل قند خون

۴. بازسازی سلولی

۵. کاهش فشار خون

۶. کاهش استرس

۷. تقویت سیستم ایمنی

۱. در روزه انسان زمان طولانی (از اذان صبح تا اذان مغرب) از خوردن و آشامیدن خودداری می‌کند این عمل باعث می‌گردد تا سرعت عمل دستگاه‌های مختلف بدن کاهش یابد و در واقع آن‌ها استراحت کنند و به خودسازی و ترمیم خود بپردازند که یکی از نتایج مهم آن سلامتی بدن و طول عمر انسان است.

حدود حجاب در دین اسلام

« حجاب » یکی از احکام و دستورات دین اسلام درباره‌ی پوشش بدن است و رعایت آن جزو احکام واجب است. مسأله‌ی حجاب به قدری با اهمیت است که خداوند در ۲۴ آیه از قرآن کریم به حجاب اشاره شده است و رعایت آن را بر همه‌ی انسان‌ها به ویژه زنان واجب کرده است.

البته در دین اسلام، دستور رعایت حجاب و پوشش مناسب فقط برای زنان نیست، بلکه یک مرد مسلمان هم باید در برابر زنان نامحرم^۲ لباس مناسب بپوشد و رفتار مناسب داشته باشد.

تعریف حجاب

یکی از معانی حجاب در لغت، پوشش است. و در دین اسلام «حجاب» عبارت است از پوشاندن موی سو و سایر اعضای بدن به جز صورت و دست‌ها (از مچ دست) از نامحرمان.

آیه حجاب

همان‌طور که گفتیم خداوند در آیات زیادی از قرآن به موضوع حجاب و حدود آن اشاره کرده است. از میان این آیات، آیه‌ی ۳۱ سوره نور، از اهمیت زیادی برخوردار است و به «آیه‌ی حجاب» معروف است و خداوند در این آیه، نمونه‌هایی از حدود حجاب را برای زنان بیان کرده است.

^۲ . نامحرم به کسی گفته می‌شود که رعایت حدود حجاب و احکام دینی مربوط به حجاب در برابر او واجب است و انسان می‌تواند با او ازدواج کند.

دین اسلام برای هر فرد مسلمان در رابطه با حفظ حجاب و پوشش مناسب توصیه‌هایی دارد که عبارت‌اند از:

- انسان باید چشمان خود را از نگاه کردن به نامحرم حفظ کنند.
- پوشیدن لباس‌های تنگ، بدن‌نما و کوتاه حرام است.
- انسان نباید رفتاری انجام دهد که توجّه نامحرم را جلب نماید.
- آرایش کردن برای جلب توجّه نامحرم حرام است.
- زنان با استفاده از پوششی مناسب، موی سر خود را از نامحرم بپوشانند.
- خداوند حتّی درباره‌ی چگونه راه رفتن هم به انسان توصیه می‌کند و می‌فرماید: راه رفتن نباید برای نامحرم جلب توجّه کند.

✦ بیشتر بدانیم

بهترین پوشش برای زنان مسلمان، چادر است. اما گاهی اوقات پوشیدن چادر برای بعضی افراد مشکل است. مانند زنان سالمند و کسانی که مشکل حرکتی دارند. این افراد می‌توانند به جای چادر از لباس‌های مناسبی مثل مانتو استفاده نمایند و حجاب اسلامی را رعایت نمایند.

<https://B2n.ir/pd۷۳۰۲>

آمادگی برای عبادت

یکی از اعمالی که انسان جهت آمادگی برای عبادت مانند نماز انجام می‌دهد، وضو است. وضو به عنوان یک عبادت جزو دستورات دین اسلام است.

وضو در لغت به معنای پاکیزگی و شستن است و در دین اسلام، عملی است که با شستن صورت، دست‌ها، مسح سر و پاها به ترتیب خاص و با نیت نزدیکی به خدا انجام می‌شود.

وضوی جبیره

انسان در حالت طبیعی که اعضای بدن او برای وضو یعنی صورت، دست‌ها، پاها و محل مسح سر سالم هستند، وضوی معمولی و عادی را انجام می‌دهد.

اما گاهی وقت‌ها ممکن است بر اثر یک اتفاق یا حادثه یکی از اعضاء یا همه‌ی اعضای وضو دچار بیماری، زخم، جراحی، شکستگی و یا سوختگی گردد و انسان مجبور شود بر روی آن باند یا پارچه ببندد یا چسب زخم بزند و یا اگر عضو شکسته باشد، گچ بگیرد.

به نظر شما در چنین شرایطی انسان چگونه می‌تواند برای انجام عبادت، وضو بگیرد؟

تعریف جبیره

به هر چیزی که برای درمان یا بهبودی بر روی زخم، شکستگی یا سوختگی قرار داده شود، جبیره می‌گویند. مانند: چسب زخم، باند، پارچه، گچ یا حتی دارو و پماد. در چنین شرایطی انسان نمی‌تواند مانند همیشه وضو بگیرد و باید وضوی جبیره‌ای بگیرد.

چگونه وضوی جبیره‌ای بگیریم؟

انجام وضوی جبیره‌ای بسته به شدت زخم یا شکستگی و یا سوختگی شرایط و حالت‌های مختلفی دارد.

برای انجام وضوی جبیره‌ای به صورت زیر عمل می‌کنیم:

۱. اگر زخم پوشیده است و نمی‌توان آن را شست:
 - روی زخم را با چیز پاک (مثل باند یا چسب تمیز) می‌پوشانیم.
 - هنگام وضو، دست خیس را روی همان باند می‌کشیم.
۲. اگر باند یا پوشش زخم کثیف یا نجس (خونی) باشد:
 - روی آن، یک تکه پارچه یا باند پاک می‌گذاریم.
 - بعد دست خیس را روی آن می‌کشیم.

۳. اگر زخم در جای مسح یا همان دست کشیدن وضو باشد (مثل سر یا پا):

- اگر قسمتی از محل مسح سالم است، همان قسمت سالم را مسح می کنیم (با دست خیس بکشیم).
- اگر همه‌ی آن محل بسته است، روی باند را مسح می کنیم (با دست خیس بکشیم).

ترتیب شستن دست و صورت در وضوی جبیره:

- همیشه باید از بالا به پایین شسته شود.
- اگر بالای دست یا صورت باند دارد:
 - اول روی باند را با دست خیس بکشیم.
 - بعد قسمت پایین را بشوییم.

احکام حرام

بخشی از احکام دین در اسلام، انسان را از انجام برخی کارها منع کرده است به طوری که ترک آنها واجب است و انجام آنها گناه محسوب می‌شود. به این بخش از احکام در اسلام «**محرمات**» گفته می‌شود؛ یعنی اعمال و کارهای حرام.

برخی از کارهای حرام عبارتند از:

دروغ، تهمت، غیبت، گران فروشی، ترک نماز، خوردن گوشت حیوانات حرام گوشت مثل خوک، استفاده از طلا برای مردان، بت پرستی و شرک به خداوند، اسراف کردن و

دروغ

یکی از کارهای حرام در دین اسلام، دروغ گفتن است که دین اسلام به شدت آن را نهی کرده است و انجام آن را گناه بزرگی می‌داند یعنی دروغ جزو گناهان کبیره است که انجام آن مجازات الهی را در پی دارد.

خداوند در آیه ۱۰۵ سوره نحل می‌فرماید: "همانا دروغ را جز کسانی که به آیات خدا ایمان ندارند، نمی‌گویند و آنان خود دروغ‌گویند."

تعریف دروغ

دروغ در لغت یعنی سخن نادرست. و به عملی گفته می‌شود که انسان عمداً غیر از حقیقت را بگوید؛ یعنی انسان موضوعی را می‌داند که حقیقت ندارد، اما آن را به عنوان حقیقت به دیگران می‌گوید. این عمل معمولاً با هدف فریب دادن، کلاهبرداری یا فرار از یک موقعیت انجام می‌شود.

دروغ گفتن اخلاق و رفتاری ناپسند است و می‌تواند موجب گردد تا مردم به فردی که دروغ گو است، اعتماد نداشته باشند.

دلایل دروغ‌گویی

انسان ممکن است به دلایل مختلف دروغ بگوید که برخی از دلایل آن عبارتند از:

- ترس از مقررات و تنبیه
- احساس حقارت
- کمبود اعتماد به نفس
- نیاز به جلب توجه دیگران
- خودخواهی و منفعت‌طلبی
- الگوبرداری از افراد دیگر

✱ بیشتر بدانیم

آن چه مهم است این است که انسان حتی الامکان تحت هیچ شرایطی نباید دروغ بگوید زیرا:

۱. دروغ در دین اسلام جزو اعمال حرام است.
۲. انجام آن مجازات الهی را به دنبال دارد.
۳. به شدت در اسلام نهی شده است.
۴. باعث بی اعتمادی می شود.
۵. دین اسلام دروغ گویی را از آفت های خطرناک زبان معرفی می کند.
۶. موجب طرد شدن فرد دروغ گو از اجتماع می گردد.
۷. آسیب های اجتماعی فراوانی به دنبال دارد.

<https://Bzn.ir/ds9424>

📖 دروغ مصلحتی چیست؟

بر اساس احکام دین اسلام انسان نباید تحت هیچ شرایطی دروغ بگوید زیرا دروغ گفتن آثار و عواقب فردی و اجتماعی بسیار بدی دارد. اما گاهی اوقات شرایطی پیش می آید که انسان ناچار است دروغ بگوید؛ زیرا اگر حقیقت را بگوید منجر به یک ضرر شدید جسمی یا مالی یا اتفاق ناگواری خواهد شد. مانند کشته شدن یک فرد، جلوگیری از به هم خوردن نظام خانواده، برقراری رابطه ی دوستی بین دو نفر، جلوگیری از دعوا و
در دین اسلام به دروغی که انسان مجبور به گفتن آن می شود تا از پیشامد یک حادثه ناگوار جلوگیری کند، « دروغ مصلحتی » گفته می شود که گناه محسوب نمی شود و مجازات الهی ندارد.

📖 درمان دروغ گویی

بهترین راهی که انسان را از دروغ گفتن باز می دارد، این است که انسان توجّه کند که دروغ گفتن جزو زشت ترین صفات است و انسان به واسطه ی دروغ گفتن، مورد خشم و غضب الهی قرار می گیرد و در آخرت به آتش دوزخ گرفتار خواهد شد. همچنین در دنیا دیر یا زود دروغ او فاش و حقیقت آشکار می گردد و او بین مردم رسوا و طرد و مُنزوی خواهد شد و دیگر کسی برای سخن او ارزش و اعتباری قائل نخواهد بود. در چنین شرایطی او در واقع مرده ای در میان زندگان است.

حضرت علی (علیه السلام) می فرمایند: انسان دروغ گو با مرده برابر است؛ زیرا برتری انسان زنده بر مرده این است که مردم به او اعتماد می کنند و برای سخن او ارزش قائل هستند اما هنگامی که به سخن او اعتمادی نباشد زندگی او پوچ و باطل است.

* برای آشنایی بیشتر با مباحث احکام پایه‌ی دهم، کافی است کدهای زیر را اسکن کنید.

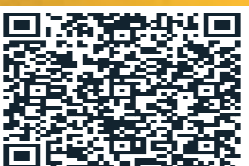
آداب ذکرهای نماز
<https://B2n.ir/em4425>

آهسته و بلند خواندن نماز
<https://B2n.ir/uf1835>

آداب لباس پوشیدن
<https://B2n.ir/ny8105>

پوشش نمازگزار
<https://B2n.ir/kp1350>

تعیین سن تکلیف
<https://B2n.ir/hh4777>

خودآزمایی

شما می‌توانید علاوه بر پاسخگویی به پرسش‌های زیر، در آزمون آنلاین احکام نیز شرکت کرده و میزان معلومات خود را مورد ارزیابی قرار دهید. این کار به شما کمک می‌کند تا آموخته‌های خود را بسنجید و نقاط قوت و ضعف خود را بهتر بشناسید.

<https://forms.gle/Ubr۲zQ۱۲Yrizn۵d>

۱- در دین اسلام " احکام " از چه منابعی به دست می‌آیند؟

الف) قرآن کریم

ب) کتاب‌های تاریخی

ج) سنت پیامبر ﷺ و امامان معصوم (علیهم السلام)

د) قرآن کریم و سنت پیامبر ﷺ و امامان معصوم (علیهم السلام)

۲- غسل به چه معناست؟

الف) شستن دست‌ها و پاها

ب) شستن کامل بدن

ج) شستن اعضای وضو

د) شستن کامل بدن با نیت خاص و ترتیب معین

۳- کدام مورد جزو فواید روزه‌داری نیست؟

الف) تقویت صبر و بردباری

ب) همدردی با نیازمندان

ج) دوری از گناه

د) پرخوری

۴- در دین اسلام سن تکلیف برای دختران چند سال است؟

الف) ۷ سال

ب) ۹ سال

ج) ۱۲ سال

د) ۱۵ سال

۵- در دین اسلام گفتن دروغ چه حکمی دارد؟

الف) واجب است

ب) مکروه است

ج) مستحب است

د) حرام است

۶- هر عمل را به حکم دینی آن وصل کنید.

الف) انتخاب مرجع تقلید

ب) دزدی

ج) گرفتن روزه در ماه رمضان برای انسان

د) غسل روز جمعه

☐ مستحب

☐ واجب

☐ حرام

☐ واجب

۷- رعایت ترتیب در وضوی جبیره‌ای

الف) واجب است

ب) مستحب است

ج) لازم نیست

د) فرقی نمی‌کند

۸- کدام گزینه از ویژگی‌های مرجع تقلید نیست؟

الف) عادل بودن

ب) زن بودن

ج) زنده بودن

د) مجتهد بودن

۹- در دین اسلام غسل‌ها به دو دسته‌ی و تقسیم می‌شوند.

الف) واجب و مستحبی

ب) واجب و مکروه

ج) واجب و مباح

د) مستحبی و مکروه

۱۰- انجام غسلی که انسان بر حسب نذر یا قسم بیان می کند، است.

الف) واجب

ب) مکروه

ج) مستحب

د) حرام

۱۱- به غسلی که به ترتیبِ مراحل انجام می شود، غسل گفته می شود.

الف) غسل ترتیبی

ب) غسل واجب

ج) غسل ارتماسی

د) غسل مستحبی

۱۲- در در ماه رمضان گرفتن روزه برای کسانی که به سن تکلیف رسیده اند و از نظر جسمی سالم هستند

الف) واجب است و باید انجام دهند

ب) مباح است و فرقی نمی کند که انجام دهند

ج) حرام است و نباید انجام دهند

د) مستحب است و بهتر است انجام دهند

۱۳- مجازات الهی برای فرد دروغ گو چیست؟

الف) طرد شدن

ب) از دست دادن اعتماد مردم

ج) رسوا شدن

د) گرفتار شدن به آتش دوزخ

۱۴- در دین اسلام ارزش هر کاری به آن کار بستگی دارد.

الف) اهمیت

ب) مقدار

ج) نیت

د) پول

۱۵- به عملی که در آن انسان صورت و دست‌ها را می‌شوید و سپس سر و پاها را مسح می‌کشد، می‌گویند.

الف) تیمم

ب) وضو

ج) غسل

د) طهارت

۱۶- در مورد رعایت حدود حجاب کدام گزینه صحیح است.

الف) انسان می‌تواند برای نامحرم آرایش کند.

ب) پوشیدن لباس‌های تنگ، بدن‌نما و کوتاه اشکالی ندارد.

ج) انسان باید چشمان خود را از نگاه کردن به نامحرم حفظ کند.

د) باز گذاشتن موی سر برای زنان اشکالی ندارد.

۱۷- در دین اسلام رعایت و حفظ حجاب برای زنان و مردان است.

الف) واجب

ب) حرام

ج) مستحب

د) مباح

۱۸- در دین اسلام رعایت حدود حجاب برای تمام واجب است.

الف) نوزادان

ب) زنان

ج) مردان

د) زنان و مردان

۱۹- اگر انسان برای جلب توجه دیگران، عمداً حقیقت موضوعی را نگوید مرتکب چه عملی شده است؟

الف) دروغ‌گویی

ب) دزدی

ج) اسراف کردن

د) گران‌فروشی

۲۰- جبیره یعنی چه؟

الف) باند یا پارچه

ب) گچ

ج) چسب زخم

د) همه‌ی موارد صحیح است

۲۱- جاهای خالی را مانند نمونه کامل کنید.

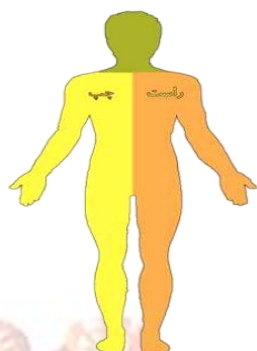
اذان	ذکر	اقامه
۴ بار	الله اکبر	
.....	أشهد أن لا إله إلا الله	
.....	أشهد أن محمداً رسول الله	
.....	أشهد أن علياً ولي الله	
.....	حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ	
.....	حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ	۲ بار
.....	حَيَّ عَلَى خَيْرِ الْعَمَلِ	
ندارد	قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ	
.....	الله اکبر	
.....	لا إله إلا الله	

<https://B2n.ir/he3992>

۲۲- تمام انواع غسل‌ها به روش زیر انجام می‌پذیرد. مراحل انجام آن را به ترتیب شماره‌گذاری کنید.

○ شستن سمت راست بدن

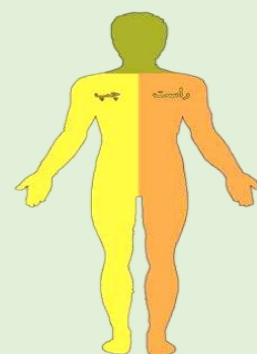

○ نیت غسل

○ شستن سمت چپ بدن

○ شستن سر و گردن

۲۳- می‌دانید که در انجام وضو ابتدا به قصد نزدیکی به خداوند نیت می‌کنیم. حالا نوبت شماست که دیگر مراحل وضو گرفتن را به ترتیب شماره‌گذاری کنید.

از محل رویش موی سر تا چانه و از یک طرف صورت تا طرف دیگر، به طور کامل شسته شود.

با همان رطوبت دست، روی پای چپ از نوک انگشتان تا برآمدگی پا (مچ) مسح کشیده می‌شود.

دست راست از آرنج تا نوک انگشتان و از بالا به پایین شسته شود.

با رطوبتی که از شستن دست‌ها باقی مانده، روی قسمت جلوی سر (به اندازه عرض سه انگشت) مسح کشیده می‌شود.

دست چپ از آرنج تا نوک انگشتان و از بالا به پایین شسته شود.

با همان رطوبت دست، روی پای راست از نوک انگشتان تا برآمدگی پا (مچ) مسح کشیده می‌شود.

بخش دوم: آموزش نماز چهار رکعتی

رهبر معظم آیت الله خامنه‌ای می‌فرمایند:

« هیچ وسیله‌ای بهتر از نماز، ارتباط بین انسان و خداوند نیست. »

امام صادق(ع) می‌فرمایند:

" همانا بهترین عمل نزد خداوند در قیامت، نماز است. "

« نماز »

نماز پنجره‌ای باز، سمت خوبی‌هاست

که هر دو رکعت آن، یک دوبیتی زیباست

چگونه وصف کنم، من نماز را در شعر؟

چرا که وسعتِ حرفش، به وسعتِ دریاست...

اگرچه لطف خدایبست، بر تمام بشر

نماز هدیه رحمان، به حضرت زهراست...

نماز بینی شیطان، به خاک می‌مالد

نماز علت اصلی خلق این دنیاست

نماز معنی عشق است؛ عشق رحمانی!

نماز رابطه‌ای خوب بین ما و خداست

شعر از: علی رفیعی

نحوه‌ی نماز خواندن صحیح
<https://B2n.ir/bh7524>

می‌دانیم که نمازهای ظهر، عصر و عشاء چهار رکعتی هستند.

برای خواندن نماز چهار رکعتی، ابتدا وضو می‌گیریم و با لباس و بدن پاکیزه رو به قبله می‌ایستیم و نیت می‌کنیم؛ یعنی در دل می‌گوییم: «چهار رکعت نماز می‌خوانم برای رضای خدا، قربةً الی‌الله». سپس تکبیر گفته و «الله‌اکبر» بر زبان می‌آوریم. بعد از آن، دست‌ها را پایین می‌آوریم.

نیت و تکبیر الاحرام
 نیت کردن یعنی، قصد خواندن نماز برای اجرای فرمان خدا.
 برای مثال، دو رکعت نماز صبح می‌خوانم
قُرْبَةً إِلَى اللَّهِ.
 تَکْبِيرُ الاحرام یعنی گفتن **اللَّهُ أَكْبَرُ** که واجب است پس از نیت در ابتدای نماز خوانده شود.

▶ صوت تکبیر الاحرام

<https://B2n.ir/jd6483>

سپس سوره‌ی حمد و پس از آن سوره‌ی توحید را می‌خوانیم. البته می‌توان به جای سوره توحید، یکی دیگر از سوره‌های قرآن را نیز تلاوت کرد.

▶ صوت سوره‌ی حمد

<https://B2n.ir/sh1819>

▶ صوت سوره‌ی توحید

<https://B2n.ir/jf2721>

حمد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ❶ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

❷ مَا لِكَ يَوْمَ الدِّينِ ❸ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ

نَسْتَغِيثُ ❹ اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ❺

صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ

عَلَيْهِمْ وَ لَا الضَّالِّينَ ❻

سوره

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ❶ اللَّهُ الصَّمَدُ ❷

لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ❸ وَلَمْ يَكُنْ

لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ❹

بعد از تمام شدن سوره‌ی حمد و سوره‌ی دیگر، به رکوع می‌رویم؛ یعنی کمی خم می‌شویم و دو دست را روی زانوها می‌گذاریم. در حالت رکوع سه بار ذکر سُبْحَانَ اللَّهِ یا حداقل یک بار ذکر زیر را می‌گوییم:

▶ صوت ذکر رکوع

<https://Bzn.ir/ms8503>

بعد از رکوع، می‌ایستیم و بعد به سجده می‌رویم. در سجده پیشانی، کف دست‌ها، زانوها و انگشتان پا باید بر زمین قرار بگیرد. در سجده سه بار ذکر سُبْحَانَ اللَّهِ یا حداقل یک بار ذکر زیر را می‌گوییم:

▶ صوت ذکر سجده

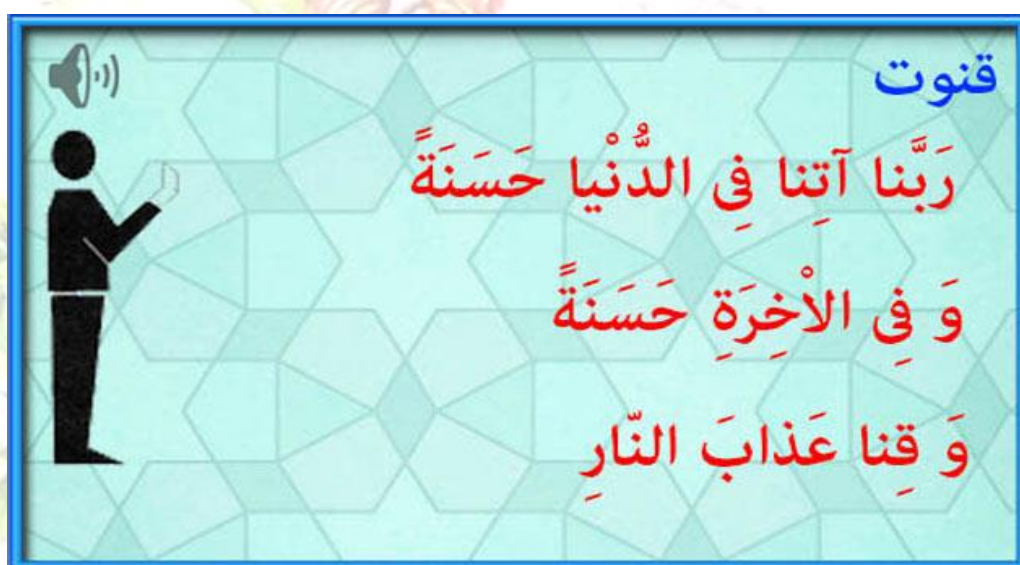
<https://Bzn.ir/hh9625>

سپس می‌نشینیم و دوباره به سجده می‌رویم. **سجده دوم** را هم مانند سجده اول انجام می‌دهیم و همان ذکر را می‌گوییم.

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى وَبِحَمْدِهِ (یا سه بار سُبْحَانَ اللَّهِ)

سپس از سجده دوم بلند می‌شویم و می‌ایستیم تا رکعت دوم نماز را آغاز کنیم. در **رکعت دوم**، مانند رکعت اول، ابتدا سوره‌ی حمد و بعد یک سوره از قرآن (مانند سوره‌ی توحید) خوانده می‌شود. بعد از خواندن سوره‌ها، دست‌ها را بالا آورده و روبه‌روی صورت قرار می‌دهیم و دعایی می‌خوانیم. این قسمت را **قنوت** می‌نامند. در قنوت می‌توان دعا‌های مختلفی خواند، برای نمونه:

▶ صوت ذکر قنوت

<https://B2n.ir/mz8932>

بعد از قنوت، به **رکوع** می‌رویم و ذکر رکوع را می‌گوییم. سپس بلند شده و به **سجده** می‌رویم. بعد از سجده اول می‌نشینیم و دوباره برای **سجده دوم** به زمین می‌رویم و همان ذکر سجده را می‌خوانیم.

پس از سجده دوم، می‌نشینیم و تشهد را می‌خوانیم. در تشهد می‌گوییم:

تشهد

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ
وَ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَ رَسُولُهُ
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ

صوت ذکر تشهد ▶

<https://Bzn.ir/mz8932>

وقتی تشهد را خواندیم، بلند می‌شویم و می‌ایستیم تا رکعت سوم نماز را آغاز کنیم. در رکعت سوم، به جای خواندن سوره حمد و یک سوره دیگر، باید سه بار «تسبیحات اربعه» را بخوانیم:
(البته خواندن یک بار تسبیحات اربعه هم کافی است، ولی سه بار گفتن آن بهتر است).

تسبیحات اربعه

سُبْحَانَ اللَّهِ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ
سُبْحَانَ اللَّهِ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ
سُبْحَانَ اللَّهِ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ

صوت ذکر تسبیحات اربعه ▶

<https://Bzn.ir/nt1546>

سپس به رکوع می‌رویم و در حال رکوع می‌گوییم:

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ (یا سه بار سُبْحَانَ اللَّهِ)

پس از آن می‌ایستیم و بعد به سجده می‌رویم و در حال سجده می‌گوییم:

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى وَبِحَمْدِهِ (یا سه بار سُبْحَانَ اللَّهِ)

پس از سجده‌ی اول، می‌نشینیم و سپس دوباره به سجده می‌رویم و سجده‌ی دوم را همانند سجده‌ی اول به جا می‌آوریم و می‌گوییم:

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى وَبِحَمْدِهِ (یا سه بار سُبْحَانَ اللَّهِ)

پس از گفتن ذکر سجده، برمی‌خیزیم و می‌ایستیم؛ سپس همانند رکعت سوم، تسبیحات اربعه را سه مرتبه می‌گوییم:

سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ

بعد به رکوع می‌رویم و می‌گوییم:

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ (یا سه بار سُبْحَانَ اللَّهِ)

سپس می‌ایستیم و بعد به سجده می‌رویم و در حال سجده می‌گوییم:

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى وَبِحَمْدِهِ (یا سه بار سُبْحَانَ اللَّهِ)

پس از آن می‌نشینیم و دوباره به سجده می‌رویم و سجده دوم را مانند سجده اول به جا می‌آوریم و می‌گوییم:

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى وَبِحَمْدِهِ (یا سه بار سُبْحَانَ اللَّهِ)

بعد می‌نشینیم و تشهد را می‌خوانیم.

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ،
وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ.
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ.

در ادامه سلام نماز را می‌گوییم و نماز را تمام می‌کنیم.

صوت ذکر سلام ▶

<https://B2n.ir/bq۲۴۶۱>

آیا دوست دارید با آداب و شرایط درست انجام دادن ارکان نماز و موضوعات مربوط به آن بیشتر آشنا شوید؟
پس همراه هم فیلم‌های آموزشی مربوط به آن را تماشا کنیم.

" نماز را سبک نشمار..."

آیا می‌دانید منظور از سبک شمردن نماز چیست؟

سبک شمردن نماز یعنی بی‌اهمیت دانستن آن و رعایت نکردن جایگاه والای این عبادت مهم. برخی نمونه‌های سبک شمردن نماز عبارت‌اند از:

- خواندن نماز با عجله و بدون آرامش.
- به تأخیر انداختن نماز و نخواندن آن در اوّل وقت.
- قضا شدن نماز به دلیل سهل‌انگاری.
- بی‌توجهی و حواس‌پرتی هنگام نماز.

خدایا! یاریمان کن تا همیشه نماز را در اوّل وقت بخوانیم، با حضور قلب در برابرت بایستیم و توجّه‌مان تنها به سوی تو باشد.

خودآزمایی

۱- نمازهای ظهر، عصر و عشاء رکعتی هستند.

۲- در رکعت سوم و رکعت تسبیحات اربعه را سه بار تکرار می‌کنیم.

۳- ذکر تسبیحات اربعه کدام است؟

الف) سبحان ربی العظیم و بحمده

ب) سبحان ربی الاعلی و بحمده

ج) سبحان الله و الحمد لله و لا اله الا الله و الله اکبر

۴- در تشهد کدام ذکر را اول می‌گوییم؟

الف) اللهم صل علی محمد و آل محمد

ب) اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شریک له

ج) واشهد ان محمدا عبده و رسوله

۵- در سلام کدام ذکر را اول می‌گوییم؟

الف) السلام علینا و علی عباد الله الصالحین

ج) السلام علیکم و رحمه الله و برکاته

ب) السلام علیک ایها النبی و رحمه الله و برکاته

۶- در کدام یک از نمازها تسبیحات اربعه را نمی‌خوانیم؟

الف) نماز مغرب

ب) نماز عصر

ج) نماز صبح

۷- ذکر تسبیحات اربعه را به ترتیب شماره گذاری کنید.

☐ و الله اكبر
☐ و الحمد لله
☐ سبحان الله
☐ و لا اله الا الله

۸- ذکر تشهد را به ترتیب شماره گذاری کنید.

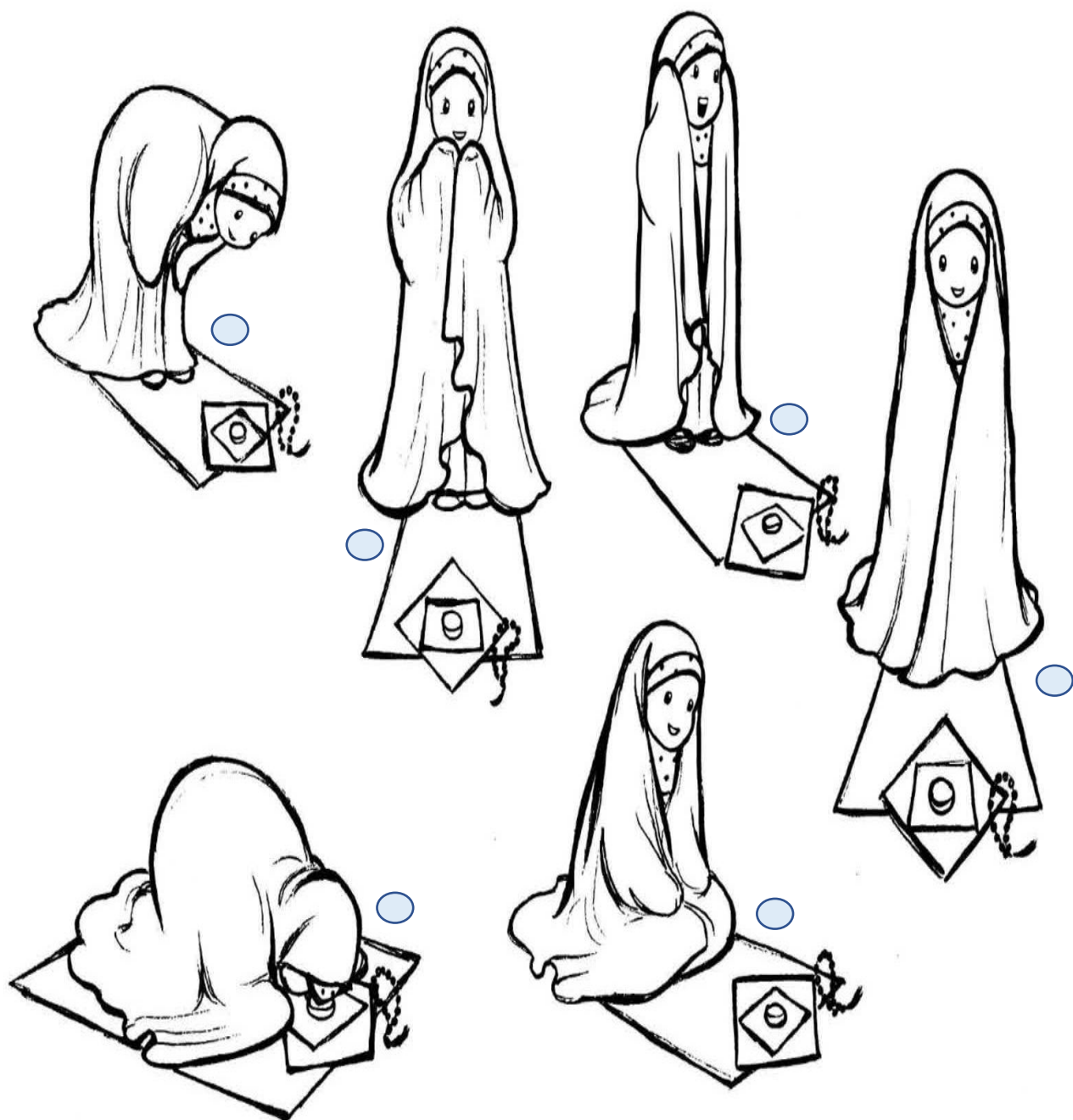
☐ اللهم صل على محمد و آل محمد
☐ و اشهد ان محمدا عبده و رسوله
☐ اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له

۹- ذکر سلام را به ترتیب شماره گذاری کنید.

☐ السلام علينا و على عباد الله الصالحين
☐ السلام عليكم و رحمه الله و برکاته
☐ السلام عليك ايها النبي و رحمه الله و برکاته

۱۰- هر یک از ارکان نماز را به تصویر مربوط به آن وصل کنید.

رکوع - تکبیرة الاحرام - خواندن حمد و سوره - تشهد و سلام - قنوت - سجده

بخش سوم:

معنای نماز

پیامبر اکرم ﷺ می‌فرمایند:

"هنگامی که بنده‌ی مسلمان برای نماز می‌ایستد خطاها و بدی‌های او مانند برگ‌های درخت می‌ریزند و او پاک می‌شود."

امام رضا(ع) می‌فرمایند:

"همانا نماز بهترین عبادت برای خداوند است."

"حمد خدا"

آغاز هر کلامی، نام تو بر زبانم
ستایش تو گویم، خدای مهربانم

خدای خوب و رحمان
بخشنده‌ی مهربان

مالک روز جزا
تنها تو هستی خدا

من بنده‌ی تو هستم
تنها تو را پرستم

هدایت‌م بفرما
به راه آن که او را

نعمت خدا نمودی
دریای لطف و جُودی^۳

ما را نکن تو همراه
با بندگان گمراه

در نماز سوره‌ی حمد را در رکعت اول و دوم می‌خوانیم.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

به نام خداوند بخشنده‌ی مهربان

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

ستایش مخصوص خداوندی است که پروردگار جهانیان است.

الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بخشنده و مهربان است.

مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ

مالک روز جزاست.

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ

تنها تو را می‌پرستیم و تنها از تو یاری می‌جوییم.

اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ

ما را به راه راست هدایت فرما.

صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ

راه کسانی که به آنان نعمت دادی؛ نه کسانی که بر آنان خشمگین شدی و نه گمراهان.

در رکعت اول و دوم بعد از سوره‌ی حمد، معمولاً سوره‌ی توحید را می‌خوانیم.

در این بخش با معنای سوره‌ی توحید آشنا می‌شویم:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

به نام خداوند بخشنده مهربان

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ

بگو خداوند یگانه است.

اللَّهُ الصَّمَدُ

خداوند بی‌نیاز است (همه محتاج اویند و او به هیچ کس نیاز ندارد).

لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ

فرزندی ندارد و او فرزند کسی نیست.

وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ

و هیچ چیز و هیچ کس مانند او نیست.

در رکوع می‌گوییم:

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ

پروردگار بزرگ من پاک و بی‌عیب است و من او را ستایش می‌کنم.

در سجده می‌گوییم:

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى وَبِحَمْدِهِ

پروردگار بلند مرتبه‌ی من پاک و بی‌عیب است و من او را ستایش می‌کنم.

در قنوت می‌گوییم:

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ
پروردگارا! در دنیا و در جهان آخرت به ما نیکی عطا کن و ما را از عذاب آتش
محافظت کن.

در رکعت سوم و چهارم تسبیحات اربعه را می‌خوانیم:

سُبْحَانَ اللَّهِ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ

خداوند پاک است.

و ستایش مخصوص خداوند است.

و خدایی جز الله وجود ندارد.

و خداوند بزرگ‌تر از آن است که توصیف شود.

در تشهد می‌گوییم:

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ،

گواهی می‌دهم که خدایی جز الله وجود ندارد. او یکتا است و شریکی ندارد.

وَ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَ رَسُولُهُ،

و گواهی می‌دهم که حضرت محمد ﷺ بنده‌ی خداوند و فرستاده‌ی او است.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ

خدایا بر حضرت محمد ﷺ و خاندان او درود بفرست.

در پایان نماز « سلام » را می‌گوییم و نماز را تمام می‌کنیم:

السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

سلام بر تو ای پیامبر ﷺ و رحمت و برکت‌های خداوند بر تو باد.

السَّلَامُ عَلَيْنَا وَ عَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ

سلام بر ما و بر بندگان شایسته‌ی خداوند.

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

سلام بر شما و رحمت و برکت‌های خداوند بر شما باد.

« ارزش نماز »

* نماز، تشکر از خداوند بخشنده و مهربان است.

* نماز، نزدیک شدن به خداوند یگانه است.

* نماز، عالی‌ترین ذکر خداوند است.

* نماز، بندگی انسان در پیشگاه خالق یکتاست.

* نماز، ارتباط انسان با پروردگارش است.

* نماز، انسان و جامعه را از کارهای زشت و ناپسند باز می‌دارد.

* نماز، از واجبات دین اسلام بوده و فرد نمازگزار نزد خداوند دارای مقامی ارزشمند است.

خدایا ! به ما توفیق ده تا فقط تو را پرستیم و فقط از تو یاری بخواهیم.

<https://B2n.ir/dt1249>

مناجات

پروردگار مهربانم...

سپاس تو را که ما را در مسیر شناخت و بندگی خویش قرار دادی.

ای خدای بی‌همتا، دلم را به نور ایمان روشن کن و قدم‌هایم را در راه عبادت و اطاعت استوار گردان.

یاریم ده تا آنچه آموخته‌ام، به کار بندم و اعمالم را تنها برای رضای تو خالص کنم.

ای خدای کریم، عبادت‌هایم را بپذیر، لغزش‌هایم را ببخش و مرا در زمره‌ی بندگان شایسته‌ات قرار ده.

خدایا، قلبم را از مهر و محبت خویش سرشار کن و راه سعادت دنیا و آخرت را بر من هموار ساز.

ای معبود مهربان،

زندگی مرا سرشار از نور هدایت کن و لحظه‌ای مرا به خودم وا مگذار.

آمین یا رب العالمین.

منابع:

- آیت‌الله خامنه‌ای. (۱۳۹۲). رساله‌ی آموزشی. تهران: فقه روز.
- آیت‌الله مصباح یزدی. (۱۳۸۲). نقش تقلید در زندگی انسان. قم: موسسه‌ی آموزش و پژوهش امام خمینی(ره).
- ارفع، سیدکاظم. (۱۳۸۸). آموزش نماز. تهران: پیام عدالت.
- سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور و مرکز ملی پاسخگویی به سئوالات دینی. (۱۳۸۷). احکام شرعی ویژه‌ی کودکان و دانش‌آموزان استثنایی. تهران: سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور.
- بهتاج، حاج یدالله. (۱۳۷۳). چهل داستان درباره‌ی نماز و نمازگزاران. تهران: سبحان.
- پیام‌های آسمان. پایه‌ی هفتم. (۱۳۹۳).
- حسن زاده، علی. (۱۳۹۰). احکام پسران آفتاب ۱ ویژه‌ی اول راهنمایی. تهران: سنبله.
- حسن زاده، علی. (۱۳۸۶). پسران آفتاب احکام پسران. مشهد: سنبله.
- حضرت آیت‌الله خامنه‌ای. (۱۳۷۶). از ژرفای نماز. تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی.
- حیدری ابهری، غلام رضا. (۱۳۹۲). ۵۵ پرسش و پاسخ درباره‌ی نماز. تهران: قدیانی.
- حیدری ابهری، غلامرضا. (۱۳۹۲). صد و چهار پرسش و پاسخ درباره‌ی موضوعات گوناگون. تهران: قدیانی.
- دفتر معاونت امور اجتماعی. (۱۳۷۲). برگزیده‌ی احکام ویژه‌ی نوجوانان. تهران: سازمان بهزیستی کشور.
- رساله‌ی توضیح المسائل امام خمینی(ره).
- ستاد اقامه‌ی نماز. گلستان شکوفه. ویژه‌ی دانش‌آموزان ابتدایی.
- ستاد اقامه‌ی نماز وزارت آموزش و پرورش. (۱۳۸۸). راه آسمان احکام دختران، مشهد: سنبله.
- ستاد اقامه‌ی نماز وزارت آموزش و پرورش. (۱۳۸۵). یک سبد گل سرخ. تهران: انتشارات راهبردهای سنجش اندیشه.
- شیرازی، بی‌آزار. (۱۳۷۰). راز نماز. تهران: بعثت.
- علی نیا، رضا و علی نیا، نجیبه. (۱۳۹۱). شمیم نماز. آمل: فکر سبز.
- فردی، امیرحسین و نادری، ناصر. (۱۳۸۵). یک سبد گل سرخ ویژه‌ی جشن عبادت دختران ۹ ساله. تهران: راهبردهای سنجش اندیشه.
- قرائتی، محسن. (۱۳۷۴). پرتوی از اسرار نماز. قم: ستاد اقامه‌ی نماز.
- قرآن کریم.
- کتاب‌های درسی دین و زندگی دوره‌ی دوم متوسطه‌ی حرفه‌ای ویژه‌ی دانش‌آموزان با نیازهای ویژه.
- کتاب‌های درسی دینی دوره‌ی اول متوسطه‌ی حرفه‌ای ویژه‌ی دانش‌آموزان با نیازهای ویژه.
- محمدی، محمد. (۱۳۸۶). فرصت پرواز روش‌هایی برای هدایت کودکان و نوجوانان به نماز. تهران: مهربر.